

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Дрогобицький коледж нафти і газу»

від «10» 092018 р., № 327

Введено в дію наказом

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до розроблення та оформлення освітньої(освітньо-професійної) програми

м.Дрогобич
2018 рік

Розробники:

_____ /Болонний В.Т./

_____ /Савчин Л.Я./

_____ /Цапів О.С./

_____ /Шимко М.Ю./

Методичні рекомендації обговорено і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу.

(протокол № _____ від « ____ » _____ 2018р.)

Голова навчально-методичної ради _____ /Болонний В.Т./

ЗМІСТ

Загальні положення

1. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми
2. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність
3. Форма атестації здобувачів вищої освіти
4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми
5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми

Рекомендовані джерела

Додаток 1. Вибір загальних компетентностей з переліку проекту Тю-
нінг **Додаток 2.** Орієнтовний перелік професійних компетентностей
Зразок титульного листа освітньої (освітньо-професійної) програми

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до розроблення та оформлення освітньої (освітньо-професійної) програми складені відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» в редакції від 01.01.2018 р., листа Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017р. №1/9-239.

Освітня (освітньо-професійна) програма формується у відповідності до зразка, рекомендованого Міністерством освіти і науки України (лист МОНУ від 28.04.2017 р. № 1/9-239). **При її формуванні необхідно дотримуватися вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики даної спеціальності за певним рівнем вищої освіти.** До структури освітньої (освітньо-професійної) програми входить:

1. Титульний аркуш;
2. Лист погодження;
3. Передмова;
4. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми;
5. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність;
6. Форма атестації здобувачів вищої освіти;
7. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми;
8. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми.

При заповненні **титульного аркушу** освітньої (освітньо-професійної) програми потрібно вказати:

- повну назву освітньої (освітньо-професійної) програми;
- відповідність освітньої (освітньо-професійної) програми рівню вищої освіти (першого/другого);
- шифр та найменування спеціальності та галузі знань, які вказуються відповідно до переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 року № 266 зі змінами.
- назву кваліфікації (за наявності).

При заповненні **листа погодження** освітньої (освітньо-професійної) програми потрібно вказати номер та дату протоколів засідань навчально-методичного об'єднання спеціальності і ради відповідного інституту.

Затверджується освітня (освітньо-професійна) програма педагогічною радою коледжу та вводиться в дію наказом ректора.

При заповненні **передмови** надати інформацію про учасників робочої групи освітньої (освітньо-професійної) програми, вказавши вчене звання, посаду, науковий ступінь. Проектна група формується головою циклової комісії, яка є випускною за певною спеціальністю, та затверджується розпорядженням директора коледжу. Головою робочої групи є гарант освітньої програми.

Також, за наявності, рецензій-відгуків зовнішніх стейкхолдерів, вказується їх прізвище, ім'я, по батькові, посада, назва підприємства (організації, компанії).

Рецензія-відгук формується зовнішніми стейкхолдерами (підприємства, організації, компанії тощо) з метою оцінки визначених у освітній (освітньо-професійній) програмі очікуваних результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти. При розробці освітньої (освітньо-професійної) програми відбувається її обговорення зі стейкхолдерами, враховуються їхні пропозиції і зауваження.

Після отримання рецензії-відгуку, освітня (освітньо-професійна) програма вноситься на розгляд навчально-методичного об'єднання спеціальності і ради відповідного інституту.

1. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми

Розділ 1. Загальна інформація

1.1. Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу. Вказується назва закладу вищої освіти у якому здійснюється навчання.

1.2. Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу. Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої (освітньо-професійної) програми.

Доцільно включити назву кваліфікації англійською мовою (бажано – офіційний переклад). Треба переконатися, що вказана назва є такою ж, як у дипломі, Додатку до диплома, в акредитаційній інституції.

1.3. Офіційна назва освітньої (освітньо-професійної) програми. Вказується назва освітньої (освітньо-професійної) програми.

1.4. Тип диплому та обсяг освітньої освітньо-професійної програми. Вказується тип диплому – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС, термін навчання – в роках. *Наприклад:* Диплом молодшого спеціаліста, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.

1.5. Наявність акредитації. Подається інформація про акредитацію освітньої (освітньо-професійної) програми, у т. ч. іноземну чи міжнародну. Вказується:

- назва організації, яка надала акредитацію даній освітній (освітньо-професійній) програмі;
- країна, де ця організація розташована;
- період акредитації (вказується рік акредитації чи інституційної перевірки).

1.6. Цикл/рівень.

Указуються цикли/рівні програми в трьох рамках кваліфікацій: FQ-EHEA, EQF-LLL і Національній рамці кваліфікацій.

Молодший спеціаліст	FQ-EHEA	Перший цикл
	EQF-LLL	Рівень 6
	НРК України	Сьомий кваліфікаційний рівень

1.7. Передумови. Зазначаються вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказуються обмеження переходу на дану освітню (освітньо-професійну) програму. *Приклад:* Наявність ступеня молодшого спеціаліста.

1.8. Мова(и) викладання. Вказується мова навчання. *Наприклад:* «українська», «англійська».

1.9. Термін дії освітньої (освітньо-професійної) програми. Вказується термін дії освітньої (освітньо-професійної) програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

1.10. Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої (освітньо-професійної) програми. Вказується адреса сторінки даної освітньої (освітньо-професійної) програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів закладу вищої освіти. *Тимчасово: сторінка комісії та коледжу на офіційному сайті.*

Розділ 2. Мета освітньої (освітньо-професійної) програми

Зазначається чітко та коротке формулювання освітньої (освітньо-професійної) програми (в одному – двох реченнях).

Розділ 3. Характеристика освітньої (освітньо-професійної) програми

3.1. Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)). *Зауваження:* Вказується конкретна предметна область освітньої (освітньо-професійної) програми. Якщо освітня (освітньо-професійна) програма є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується - перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у відсотках від загального обсягу освітньої (освітньо-професійної) програми. *Наприклад: обов'язкові дисципліни (загальні та професійно-орієнтовані), вибіркові дисципліни (вибірковий блок за пропозицією закладу та вільного вибору студента) /70:30 (25:5)/.*

3.2. Орієнтація освітньої програми. Освітньо-професійна (для молодшого бакалавра, бакалавра, магістра); освітньо-наукова (магістра, доктора філософії). Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти.

3.3. Основний фокус освітньої програми та спеціалізації. Зазначаються загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності та ключові слова. *Наприклад: загальна освіта в предметній області, спеціалізації на вищих рівнях. Приклад: «Загальна освіта за спеціальністю Прикладна механіка» або «Спеціальна освіта із геофізики за спеціальністю Науки про Землю. Ключові слова: електророзвідка, рудні корисні копалини».*

3.4. Особливості програми. У даному розділі можуть бути зазначені вимоги щодо міжнародної мобільності, обов'язкових виробничих практик тощо. *Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо.* Також можуть вказуватися узгодженість даної освітньої програми із програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті академічної автономії.

Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

4.1. Придатність до працевлаштування. Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за Державним класифікатором професій України). Можливості професійної сертифікації.

Коротко вказуються основні посади, місця праці, професійні можливості, доступ до професійної або державної акредитації тощо. У випадку регульованих професій вказується відповідний титул та права із ним пов'язані. Бажана посилка на відповідну правову базу.

4.2. Подальше навчання. Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні. *Наприклад:* Для освітнього ступеня молодшого спеціаліста – продовження навчання здобувачів вищої освіти для отримання освітнього ступеня бакалавр. Для освітнього ступеня бакалавр – продовження навчання здобувачів вищої освіти для отримання першого наукового ступеня магістра.

Розділ 5. Викладання та оцінювання

5.1. Викладання та навчання. Коротко(до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. *Наприклад:* студентськоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, комбінація лекцій, лабораторних, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та використання кейс-методів, ділових ігор, міждисциплінарних тренінгів, що розвивають комунікативні та лідерські навички й уміння працювати в команді, виконання проектів, дослідницькі лабораторні роботи, підготовка дипломної роботи.

5.2. Оцінювання. Вказуються методи оцінювання. *Наприклад:* письмові чи тестові іспити, практика, презентації, поточний контроль, проектна робота, кваліфікаційний іспит, захист дипломної роботи, тощо.

Розділ 6. Програмні компетентності

6.1. Інтегральна компетентність (ІК). Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.

6.2. Загальні компетентності (ЗК). Вибираються із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тьюнінг. Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті;
- компетентності, визначені закладом вищої освіти.

Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 8 - 12 загальних компетентностей, які в основному вибираються з переліку проекту Тьюнінг (Додаток 1). При заповненні підпункту «Загальні компетентності» рекомендовано використовувати інформацію з загального переліку компетентностей відповідно до проекту стандарту вищої освіти.

6.3. Фахові компетентності спеціальності (ФК). Фахові компетентності формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендується використовувати міжнародні зразки (проект Тьюнінг) (Додаток 2). Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті;
- компетентності, визначені закладом вищої освіти.

Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій,

то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема. Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 15 - 18 фахових (спеціальних) компетентностей.

Розділ 7. Програмні результати навчання

Виділяються:

➤ програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15 - 20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом;

➤ програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти (як правило, не більше 5).

Рекомендується класифікувати програмні результати навчання, за такими критеріями: «Знання та розуміння», «Застосування знань та розуміння», «Формування суджень».

Наводиться перелік основних Програмних результатів навчання (рекомендована кількість – від 15 до 20). При формулюванні Програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проекті Тюнінг (TUNING).

Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

8.1. Кадрове забезпечення. Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.

8.2. Матеріально-технічне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення.

8.3. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення.

Розділ 9. Академічна мобільність

9.1. Національна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо.

9.2. Міжнародна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів тощо.

9.3. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти. Вказуються умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП.

Заповнюючи **Перелік компонент ОП**, необхідно відобразити обов'язкові (включає два цикли: загальної підготовки (дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки) та професійної підготовки (дисципліни природничо-наукової та професійно-орієнтованої підготовки) та **вибіркові компоненти ОП**. До компонент ОП входять:

➤ навчальні дисципліни;

- курсові проекти (роботи);
- практики;
- кваліфікаційний екзамен;
- кваліфікаційна робота.

При заповненні переліку компонент **потрібно врахувати**: 1) **зміст циклу загальної підготовки має бути загальним для освітньої програми та однаковим в межах однієї галузі знань відповідних ступенів вищої освіти; перелік предметів циклу загальної підготовки обов'язкової компоненти для першого (молодшого спеціаліста) рівня вищої освіти бажано максимально уніфікувати** (зважаючи на специфіку професійної підготовки фахівця). До нього рекомендується включати наступні дисципліни: філософія (філософія, етика, естетика, логіка), політологія, основи економічних теорій, правознавство (основи права та основи конституційного права України), історія України (історія України, українська культура та українознавство), ділова українська мова, релігієзнавство, психологія, іноземна мова; 2) необхідно зменшити кількість навчальних дисциплін всіх циклів шляхом поєднання їх змісту, який має спільну предметну спрямованість.

Також потрібно вказати кількість кредитів, які заплановані на компоненту та форму підсумкового контролю. При плануванні обов'язкових та вибіркового компоненту ОП слід враховувати те, що згідно із Законом України «Про вищу освіту» студенти мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідної комісії».

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін. Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПІ			
1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1			
ОК 2			
ОК 3			
2. Цикл професійної підготовки			
ОК			

Практична підготовка			
ОК			
Вибіркові компоненти ОПШ			
ВК 01			
ВК 02			
ВК 03			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		180	

2.2. Структурно-логічна схема ОП.

При відображенні структурно-логічної схеми ОП необхідно надати короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у графічному вигляді.

Семестр	Освітні компоненти	Програмні компетентності
I		
II		
III		
IV		
V		
VI		
VII		

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Наприклад:

Атестація випускників освітньої програми спеціальності «Назва» проводиться у формі захисту дипломної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня молодшого спеціаліста із присвоєнням кваліфікації: Молодший спеціаліст з _____ за спеціалізацією _____.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

При заповненні матриці необхідно вказати:

➤ **по горизонталі** - всі закодовані обов'язкові компоненти (ОК) та вибірковокомпоненти/блоки (ВБ) – навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи),

практики, кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційна робота (див. пункт 2.1. «Перелік компонент ОП»);

➤ **по вертикалі** - всі програмні компетентності (див. Розділ 6).

На перетині буквою «Х» визначається взаємозв'язок між компонентами та отриманими компетентностями. Слід врахувати, що одна й та сама компетентність може відповідати різним компонентам освітньої програми.

Компетентності	ОК-1	ОК-2	ОК-м	ВК-01	ВК-02	ВК-м
ЗК 1	+		+			
ЗК 2	+					
ЗК 3						
ФК 1					+	
ФК 2						
ФК 3						

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

При заповненні матриці необхідно вказати:

➤ **по горизонталі** - всі закодовані обов'язкові компоненти(ОК)і вибіркові-компоненти/блоки (ВБ) – навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційна робота (див. пункт 2.1. «Перелік компонент ОП»);

➤ **по вертикалі** - всі програмні результати навчання(див.Розділ7).

На перетині буквою «Х» визначається взаємозв'язок між компонентами та програмними результатами навчання.

Рез-ти навчан.	ОК-1	ОК-2	ОК-м	ВК-01	ВК-02	ВК-м
ПРН 1	+	+			+	+
ПРН 2	+	+			+	+
ПРН 3	+	+			+	+
ПРН m						

Рекомендовані джерела

1. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 01.01.2018 р. [Електронний ресурс] // 2018. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.nung.edu.ua/files/attachments/lyst_mon_1_9-239_vid_28.04.2017_r._prymirnyu_vzires_osvitno-profesiynoyi_programy.pdf.
3. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
5. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
7. Рашкевич Ю. М. Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти. Львів, 26.04.2017 р.
8. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети », 2014. – 120 с.

**Вибір загальних компетентностей з переліку проекту Тюнінг
(не є вичерпним)**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово.
6. Здатність спілкуватися іншими мовами.
7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
9. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
11. Здатність бути критичним і самокритичним.
12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
14. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
15. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
16. Здатність працювати в команді.
17. Навички міжособистісної взаємодії.
18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
19. Здатність спілкуватися з нефхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).
20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
21. Здатність працювати в міжнародному контексті.
22. Здатність працювати автономно.
23. Здатність розробляти та управляти проектами.
24. Прихильність безпеці.
25. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.
26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
29. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
30. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
31. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

**Орієнтовний перелік професійних компетентностей
(не є вичерпним)**

1. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області.
2. Володіння основами проектування, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів та систем.
3. Здатність застосовувати принципи енергозбереження в своїй професійній діяльності.
4. Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення експериментальних і практичних завдань.
5. Здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України.
6. Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.
7. Знання та володіння методами опису, ідентифікації та класифікації об'єктів виробництва.
8. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії й практики управління, автоматизації технологічними процесами промисловості.
9. Здатність підтримувати функціонування систем галузевого менеджменту на підприємствах.
10. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, проектувати сучасні ефективні процеси виробництва з використанням принципів ІТ-технологій.
11. Здатність використовувати знання й практичні навички щодо техніко-економічного обґрунтування вибору сировини, устаткування технологічних об'єктів та оптимізації їх функціонування.
12. Здатність використовувати знання й фактичні навички щодо експлуатації, обслуговування і контролю працездатності виробництва.
13. Уміння застосовувати математичні знання для освоєння теоретичних основ і практичного застосування методів аналізу, проектування технологічних параметрів і властивостей матеріалів.
14. Уміння застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості матеріалів в лабораторних умовах та в умовах виробництва.

Дозволяється використовувати інші компетентності відповідно до професійної галузі.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний вищий навчальний заклад
«Дрогобицький коледж нафти і газу»**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Назва ОПП/ОНП»

**Першого/другого рівня вищої освіти
за спеціальністю № Назва
галузі знань № Назва
Кваліфікація: Назва кваліфікації**

ЗАТВЕРДЖЕНО

методичною радою коледжу

_____ 2018 р.

(протокол № _____)

Освітня програма

вводиться в дію з _____ 2018 р.

Директор _____ Баб'як М.М.

(наказ від «__» _____ 2018 р., № __)

м. Дрогобич

2018 р.